

AKTIVNOSTI URBANEGA GLAMPINGA V SLOVENSKI ISTRI

AKTIVNOSTI V GLAMPINGU

- *AKTIVNOSTI V IN OB GLAMP-ENOTI*
- *AKTIVNOSTI NA POSESTI*
- *AKTIVNOSTI V OKOLICI*

Aktivnosti urbanega glampinga v slovenski Istri

Uredili: Urška Ličen, Matej Plevnik, Miha Lesjak
Avtorji besedil: Urška Ličen, Sanja Dimc, Mojca Fink, Teja Horvat, Katarina Bensa, Ajra Luznik, Kaja Hostnik, Petra Klanšek, Jaka Pirnat, Matej Plevnik, Irena Kleibencetl, Klemen Širok, Miha Lesjak
Fotografije: Urška Ličen, Marcel Ožbolt, Alan Bučar, Jaka Ivančič, Matej Plevnik, Jaka Pirnat, Slovenska turistična organizacija (STO)

Izdala: Založba Univerze na Primorskem
Titov trg 4, 6000 Koper
hippocampus.si
Koper 2023

© 2023 Univerza na Primorskem

Brezplačna elektronska izdaja
<https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-246-6.pdf>
<https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-247-3/index.html>
<https://doi.org/10.26493/978-961-293-246-6>

Izdajo priročnika je omogočila

Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju

Priročnik je nastal v okviru projekta Umeščanje urbanega glampinga v inovativne oblike turističnih produktov istrskega zaledja, ki ga je izvajala Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju od marca do junija 2023. Vodja projekta je bil dr. Matej Plevnik.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili
v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 155033347
ISBN 978-961-293-246-6 (PDF)
ISBN 978-961-293-247-3 (HTML)

KAZALO VSEBINE

- 4** | Uvod
- 6** | Opredelitev glampinga
- 12** | Aktivnosti v urbanem glampingu
- 28** | Zaključek
- 29** | Uporabljena in priporočena literatura

UVOD

Potovalne navade posameznika so se skozi stolecja razvoja družbe in turizma spreminjale. V času hitrih sprememb na motive za potovanja turistov vplivajo številni dejavniki, ki jih lahko opazimo na področjih tehnoloških sprememb, varnostnih dejavnikov, posameznikovega življenjskega sloga in dostopnosti vseh vrst medijev, ki v veliki meri vplivajo na končne odločitve potrošnika. Dinamičnost turistične industrije skozi stolecja na trgu ustvarja inovativne produkte, ki so plod sprememb družbe in posameznika. Med te produkte sodijo tudi nekonvencionalne namestitvene enote, ki jih določeni segmenti turistov s pridom izkoriščajo in posledično rezervirajo v času svojih počitnic. Zanimanje za nove oblike nastanitve, ki jih najdemo v neposredni bližini narave, postajajo (tudi zaradi obdobja epidemije covid-19) turistom, ki iščejo mir in naravo, vedno atraktivnejša možnost pri izbiri rezervacije njihovih počitnic.

Tudi zaradi vseh hitrih tehnoloških in drugih globalnih sprememb je človek danes vedno bolj usmerjen k naravi, v kateri išče možnosti sprostitve, aktivnosti in posledično možnosti namestitve v neposredni bližini narave. Slovenija in specifično slovenska Istra zaradi svojih geografskih danosti ponujata možnosti za namestitve, ki so geografsko locirane v neposredni bližini narave, a hkrati dovolj blizu urbanemu okolju. Kombinacija ruralnega okolja, ki turistu omogoča več socialne varnosti, narave, zelenega in miru, in urbanega okolja, ki daje zaradi razvitosti turizma slovenske Istre obilico gastronomskih, športnih in kulturnih možnosti, je verjetno tista prava za brezskrbne počitnice. Dejstva, ki smo jih predstavili, pa dodatno podkrepijo strategijo slovenskega turizma, ki našo neokrnjeno naravo izpostavlja kot dodano vrednost in posledično konkurenčno prednost na globalni ravni turistične ponudbe.

Glamurozno kampiranje (v nadaljevanju priročnika »glamping«) je vrsta turistične nastanitve, ki se v Sloveniji v zadnjih letih intenzivno razvija in postaja priljubljena tako za domače kot tudi tuje turiste. Glamping se je kot oblika namestitve razvil v Veliki Britaniji leta 2007, sama beseda pa je bila v angleški slovar Oxford dodana šele leta 2016 (Rogelja, 2019).

Destinacije slovenske Istre ponujajo široko ponudbo nastanitvenih možnosti v obliki hotelov, apartmajev in kampov, v zadnjih letih pa se v to ponudbo vključuje tudi nekaj ponudnikov glampinga. V strokovnem priročniku z naslovom Aktivnosti urbanega glampinga v slovenski Istri smo avtorji želeli opisati primere aktivnosti, ki jih lahko gost glampinške nastanitve izvaja v okviru svojega turističnega angažmaja. V mislih smo imeli predvsem aktivnosti, ki jih lahko izvaja gost glampinške nastanitve v slovenski Istri, seveda pa določene aktivnosti lahko izvaja vsak turist, ki obišče slovensko Istro.

OPREDELITEV GLAMPINGA

Izraz »glamping« je mešanica besed »glamurozen, razkošen, luksuzen« (angl. glamorous) in »kampi-ranje« (angl. camping) ter označuje sorazmerno novo obliko kampiranja. Nekateri glamping razlagajo kot veličastno, butično ali prestižno kampiranje. Glampinška nastanitev predstavlja nadgradnjo klasičnega kampiranja s pridihom luksuza na različnih področjih: nastanitve, aktivnosti, prehrana ...

V osnovi gre za različico preživljanja prostega časa ali oddiha v naravi, narava pa je tisti dejavnik, ki pogojuje tip nastanitve, kulinarike ali aktivnosti, ki jih lahko glampinški gost izvaja.

Glamping predstavlja za turista udobno kampiranje s spanjem v naravi, a z vsem domačim udobjem. Nastanitev v glampingu mora gostu ponuditi sproščujoče in mirno bivanje v pristnih nastanitvah ter s tem zagotoviti dodatno doživetje. Pri tem so izjemnega pomena ekološki materiali, dodatne aktivnosti in kulinarčna ponudba. Do potrebe po ponudbi, kot jo ponuja glamping, je prišlo zaradi vedno večjega povpraševanja gostov po že postavljenih nastanitvenih enotah, vendar blizu narave.

Zgodovinsko gledano je bil verjetno prvi glampist Kublai Khan v 13. stol. n. št., njegov »glamp«, imenovan Kadadu, pa je združeval značilnosti kitajske arhitekture znotraj mongolske jurte (klobučasti objekt, ki izvira iz centralne Azije). Vsakič, ko so ga postavili, je stal le tri mesece in je na podlagi zapisov Marca Pola in drugih veljal za pravo »palačo užitkov«. Bivanje v prestižnih šotorih je mogoče zaslediti tudi v času Osmanskega cesarstva v 16. stoletju, ko so turški osmani postavljali ekstravagantne šotore kot premično palačo za sultana. Poleg tega so takšne šotore uporabljali na vojaških pohodih ali pa so v njih na splošno tudi živeli, npr. mongolska plemena, ki so živela v jurtah, okrašenih z vsemi bistvenimi elementi mobilne hišice. Poseben pomen so glampingu vdihnili evropski in ameriški raziskovalci ter popotniki v Afriki v začetku 20. stoletja. Čeprav so si želeli pustolovščine na prostem, se niso hoteli odreči ugodju, zato so živeli v elegantnih in udobnih šotorih. Ob sebi so imeli tudi svojega kuharja za pripravo obrokov.

Glamping, kot ga poznamo danes, je nastal zaradi vedno večjega ekološkega ozaveščanja in stremjenja po povratku k naravi tudi na področju turizma.

Bistvo glampinga, poleg luksuznega pridiha kampiranju, pa vseskozi ostaja tudi doživljajski dejavnik – za to dejavnost je nadvse pomembna nova izkušnja, novo in predvsem posebno doživetje preživljanja prostega časa ali uporabnikovega oddiha. Naloga ponudnikov glampinga je torej gostu ponuditi drugačno izkušnjo preživljanja oddiha. Ta drugačnost je delno vezana na izkušnjo bivanja, ki je odvisna od nastanitvene enote, delno pa na preostale izkušnje, povezane z aktivnosti oz. s preživljanjem prostega časa ter prehrano. Glamping je postal turistični produkt, ki temelji na naravi, za ljudi, ki želijo višjo raven udobja. Najpomembnejši motivi za glamping so neposreden stik z naravo, glamur, udobje, zasebnost in drugačna izkušnja. Ljudje, ki se odločajo za namestitvev v glampingu, želijo okusiti tipične lokalne izdelke in ostati v tesnem stiku z naravo in lokalnimi tradicijami. Pri tem so telesno aktivni, izvajajo različne vrste športnega udejstvovanja, predvsem pa se izogibajo množičnemu turizmu.

Glampe lahko delimo glede na velikost, glede na filozofska stališča, ki jih zastopajo ponudniki, glede na tip nastanitvenih enot, glede na cenovno politiko, glede na tip gostov in tudi glede na namen. Glamping naj bi se primarno izvajal v kampih kot oblika dodatne ponudbe. Zanj je značilno tudi, da so nastanitvene enote že opremljene, tako da je primeren tudi že za tiste, ki opreme za kampiranje nimajo.

Danes glampe najdemo v različnih kombinacijah nastanitve s kampinškimi nastanitvami, in sicer v:

- 🌿 klasičnih kampih (brez glampinških nastanitvenih enot),
- 🌿 kampih z nekaj glampinškimi nastanitvenimi enotami,
- 🌿 glampih (kampi, ki nudijo samo glampinške nastanitvene enote).

Nastanitvene glampe lahko glede na obliko predstavimo na naslednji način (slika 1, povzeto po Glamping Hub, 2013), ki prikazujejo nekaj najosnovnejših glampinških nastanitvev.

Avtodom

Vozilo, podobno manjšemu avtobusu ali tovornjaku, ki ima za voznikovim sedežem opremljen bivalni prostor.

Jurta

Šotoru podobna enota, sestavljena iz rešetastega spodnjega dela valjaste oblike ter stožčaste strehe iz drogov. Celotna struktura je pokrita s tkanino, ki je odporna na vremenske vplive.

Hišica na drevesu

Manjša hišica oz. objekt, ki se nahaja med vejami dreves.

Iglu

Kupolasta hišica, navadno zgrajena iz kock snega.

Zvonas šotor

Šotor stožčaste oblike, ki ga v sredini podpira en sam drog.

Safari šotor

Platnen šotor, ki ima za osnovo ploščad, uporablja pa se za ekspedicije in raziskovanja predvsem v vzhodni Afriki.

Tipi

Šotor, ki je tradicionalno izdelan iz živalskih kož, položenih na stožčasto ogrodje iz dolgih palic, zgoraj pa ima odprtino za zračenje.

Glamping postaja vedno bolj razširjen, njegova prepoznavnost raste, zato je včasih težko določiti, kateri so tisti glampi, ki jih lahko postavimo za zgled kot primere dobre prakse.

Z dobro prakso pa je povezano to, da je ponudnik uspešen, da gosti odhajajo zadovoljni in da razmišljajo o vrnitvi. Glampi, ki jih imenujemo kot primere dobrih praks, se od ostalih razlikujejo po tem, da s svojim delovanjem celostno upoštevajo varovanje narave, vendar ne na račun udobja turistov. Za uspešen glamp so v enaki meri pomembne »nenavadna« nastanitev, nove aktivnosti, pestra kulinarčna izbira, profesionalni človeški viri in tisto nekaj več, po čemer se glamping razlikuje od vseh ostalih oblik preživljanja prostega časa. To nekaj je doživetje, ki ga je mogoče doseči, če ponudniku uspe vse našteve elemente združiti v homogeno celoto ponudbe.

Slovenija v zadnjem desetletju zaradi svojih izjemnih naravnih danosti postaja prava velesila na področju ponudbe najrazličnejših namestitvenih enot glampinga. Po nekaterih podatkih je v Sloveniji registrirano preko 60 enot glampinga (Rogelja, 2019). Slovenska Istra malce zaostaja pri ponudbi te vrste namestitvene enote, razlog za to pa se verjetno skriva v večji ponudbi kampov in razvitosti drugih namestitvenih enot (hoteli in apartmaji) ob morju. Dodatne razloge pa lahko iščemo tudi v močno razviti ponudbi kampov v hrvaški Istri.

Kampi v hrvaški Istri so v zadnjih nekaj letih z veliki investicijami tujih vlagateljev dvignili kakovost svojih storitev in posledično postali zanimivejši tudi za goste z višjo kupno močjo. Dodatno težavo za glampinško namestitve predstavljajo tudi zakonske omejitve umeščanja glampinga v prostor, kar pa z novimi zakoni postaja dostopnejše in primernejše za potencialne ponudnike glampinga v slovenski Istri.

AKTIVNOSTI V URBANEM GLAMPINGU

Iz tradicionalnih istrskih sestavin, kot so divji šparglji, olive, olivno olje, morske dobrote in ostale, si skuhaj odlično istrsko jed, na primer buzaro, brodet, fritulo, fuže, maneštro in številne druge.

AKTIVNOSTI V IN OB GLAMP-ENOTI

Da med oddihom ostaneš aktiven, si s sabo lahko prineseš kakšen vadbeni pripomoček, s katerim lahko telovadiš. Če se v hiši ne najde nič pametnega, lahko trening opraviš tudi z lastno težo ali za utež uporabiš platenko z vodo.

V toplih mesecih si privošči sprostitev in na ležalniku vsrkaj za telo pomemben vitamin D.

S sabo si prinesi karte, igro Človek, ne jezi se! ali kakšno drugo zabavno igro in ponovno prebudi otroka v sebi.

Ob svoji glamp-enoti si poišči kotiček in, obdan z naravo, posveti pozornost dihanju. Izvedi nekaj dihalnih vaj ali joga-položajev in pozabi na vse skrbi. Počutil se boš prerojen!

AKTIVNOSTI NA POSESTI

Naberi nekaj korakov in se sprehodi po glampinški posesti. Kaj veš, mogoče najdeš kakšen čudovit skriti kotiček!

V skupno kuhinjo se odpravi na slasten obrok, bodisi zajtrk, kosilo ali večerjo.

V vročih dneh pride bazen na izbrani glampinški posesti še kako prav. Večkrat dnevno lahko vročino premagaš s preprostim skokom vanj.

Za spominek se odpravi k lokalnim prodajalcem in si privošči istrske dobrote, kot so domače olivno olje ali vino, unikatni izdelki iz oljčnega lesa, penina in še in še.

V lokalnih gozdovih se podaj na lov za divjimi šparglji. Z njimi si nato lahko pripraviš vmešana jajca ali kakšno drugo slastno jed.

AKTIVNOSTI V OKOLICI

Drugo polovico oktobra in začetek novembra na obali slovenske Istre zaznamuje tradicionalno obiranje oljk. Odpravi se k lastnikom bližnjih oljčnih nasadov posesti in se ponudi za pomoč. Najprej boš verjetno dobil nekaj napotkov in pravil, nato pa veselo na delo!

Čudovite skrite koticke prelepe obale, ki se nahajajo nekoliko dlje od glam-pinga si lahko ogledaš med vožnjo s starodobnikom.

Ker se nahajamo ob morju, si lahko prepričan, da je čudovitih plaž na pretek. Izberi svojo destinacijo, razgrni brisačo in zaplavaj.

Na daljše in zahtevnejše plavalne izzive se odpravi v enega od dveh olimpijskih bazenov v Kopru. Prav tako se lahko podaš v bližnji športno-rekreacijski park in izkoristiš prosti čas za telovadbo na svežem zraku.

Izposodi si sup ali opremo za jadranje na deski in se podaj po širnem morju. Izkušnja ti bo dala občutek popolne svobode.

Obuj si rolerje ali superge, stopi na rolko ali se usedi na kolo in se ob obali odpravi iz Izole proti Kopru in obratno.

Če so naštetе aktivnosti zate premalo pustolovske, si rezerviraj skok s padalom v tandemu. Z letališča v Sečovljah poleti visoko in nato uživaj v najboljšem razgledu na celotno slovensko obalo.

V poletnih mesecih so plaže včasih res zapolnjene, morje pa že popolnoma segreto. Takrat se odpravi do rek Rižane ali Dragonje in se tam »ofreškaj«.

Po širnem morju se lahko podaš tudi z barko. Rezerviraj si izlet in si obalo oglej še z druge strani.

V zaledju prelepih istrskih mest lahko najdeš lokalne kmetije in kmečke turizme. Razišči, katere vse živali se tam skrivajo, in si privošči topel domač obrok.

Dopust je čas, ko odmislimo vse skrbi in se prepustimo užitkom. Za popoln odklop se odpravi v bližnji spa, kjer se boš v svetu savn, masaž in bazenov zagotovo sprostil.

Slovenska Istra je obdana s prečudovito naravo. Najdi svoj kotiček, razgrni podlogo za piknik in prisluhni zvoku čričkov.

Če si želiš ogledati številne redke vrste živali in rastlin, ki prebivajo v slovenski Istri, se lahko napotiš v Škocjanski zatok, ki se nahaja nekoliko izven centra Kopra.

Slovenska Istra zajema številne poti za spust z gorskim kolesom: poti na Pomjanu, Maliji, v Kortah, na Manzanu in v okolici ostalih vasi.

Do že prej omenjenega Škocjanskega zatoka se prav tako lahko odpravite s kolesom. Ena od poti poteka od Izole skozi koper, do naravnega rezervata.

Enkratno kolesarsko doživetje je tudi Parenzana, pot, ki po poteku bivše železnice vodi od Trsta do Poreča.

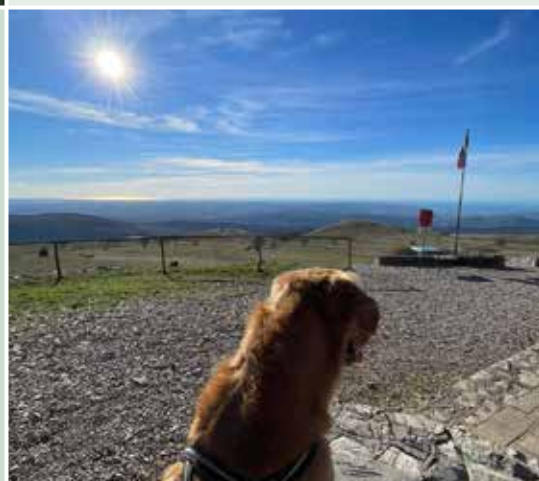
Neokrnjeno naravo slovenske Istre si lahko ogledaš tudi med sprehodi. Med znane izlete prištevamo pohod na Kraški rob. Tu se kraška pokrajina prevesi v Istro, kar zaznamuje visoka apnenčasta skalna stena. Pot lahko pričneš kar pri gradu Socerb in tako odključaš ogled še ene od istrskih znamenitosti.

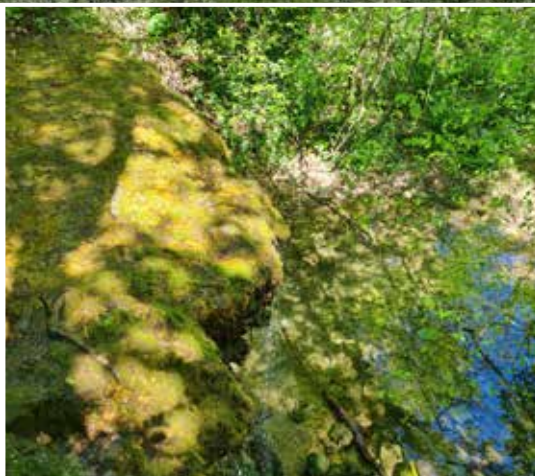
Sprehajalne poti vodijo tudi nad flišne klife med Izolo in Strunjanom. Pot z Belvederja po zgornjem robu klifov vodi do strunjanskega križa, od katerega se nato lahko spustiš še do strunjanskih solin.

Značilen pohod, na katerega se velikokrat odpravijo tudi številni domačini, vodi na vrh enega od najvišjih gora slovenske Istre – Slavnik.

V koprskem zaledju se nahaja manjši slap, ki spada na območje Olma. Do nje ga se lahko napotiš iz mesta ali s stare šmarske ceste.

Med drugim je Primorska znana po odličnem vinu. Odpravi se od vinarja do vinarja in ugotovi, katera vrsta vina ti je najbolj pri srcu.

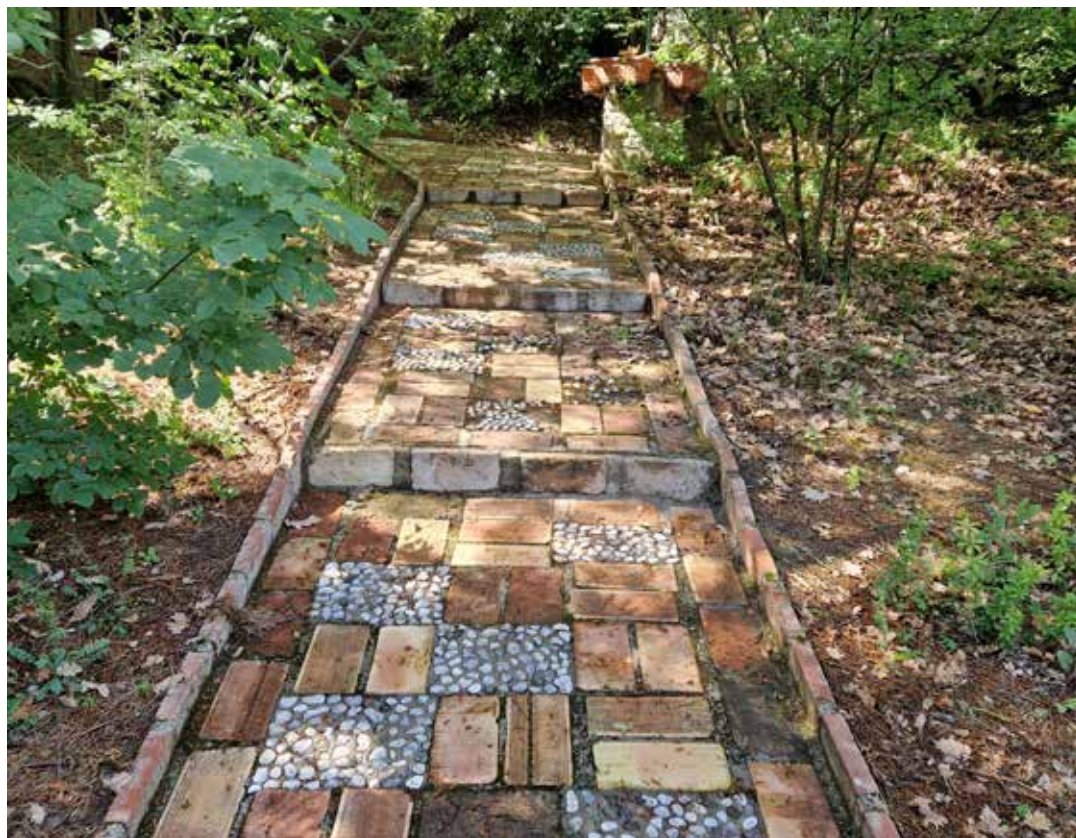
Poleg naravnih danosti se lepote obalnih mest izražajo tudi v starih mestnih jedrih. Do najbolj znanih trgov te pripelje čar ozkih uličic.

ZAKLJUČEK

S priročnikom smo avtorji uporabnikom ponudili možnosti aktivnega preživljanja krajših ali daljših počitnic v slovenski Istri. Nove oblike namestitvene ponudbe, v našem primeru glamping, postajajo vedno atraktivnejša možnost za vse segmente turistov, ki za svoje počitnice iščejo zanimive in inovativne oblike namestitve. Gost na primer na destinaciji išče ponudbo v obliki športne aktivnosti, astronomske ponudbe, kulturnih in naravnih znamenitosti ter drugih turističnih atrakcij, a vendar je namestitvena enota pomemben del njegove izkušnje.

Avorji priročnika si želimo, da bi le-ta služil tako gostom glampinških nastanitev, ki jim bo ponudil ideje za kvalitetno preživljanja časa med izkušnjo glampinga, tako na enoti glampa kot na glampinškem posestvu ter tudi v njegovi širši okolici. Priročnik je namenjen tudi vsem lastnikom in izvajalcem glampinških storitev, in sicer kot ideja za novo turistično doživetje, ki ga lahko ponudijo svojim gostom.

UPORABLJENA LITERATURA

De Abaitua, M. (2011, 22. julij). Happy glampers through the ages. BBC News. http://news.bbc.co.uk/today/hi/newsid_9543000/9543668.stm

Dorofeeva, A. (2020). Glamping in Russia. Relevance and development prospects. *Human Progress*, 6(2). http://progress-human.com/images/2020/Tom6_2/Dorofeeva.pdf

Filipe, S., Santos, C. A., in Barborsa, B. (2018). Tourists' motivations and obstacles for choosing glamping: An exploratory study. V P. Hájek in O. Vit (ur.), *CBU International Conference proceedings* (zv. 6, str. 113–119). CBU Research Institute.

Groe, L. (2018). Glamping: The new sustainable tourism development mode. V P. Iauinta in F. Favia (ur.), *International conference Tourism and Migration, Economic Policies in the Mediterranean Area: Conference proceedings* (str. 119–126). L'Arco e la Corte.

Jules, H. (2013). What is luxury travel? Original Travel. <http://originaltravel.co.uk/blog/experience/big-short-breaks/what-is-luxury-travel.html>

Kočar, P. (2013). Glamping – nove oblike kampiranja [Neobjavljena zaključna projektna naloga]. Univerza na Primorskem.

Lindsey, R. (b. l.). Sixteenth century glamping: The Atholl hunt – An extract from Robert Lindsay of Pitscottie. Education Scotland. <https://education.gov.scot/nih/Documents/scots9-The-AthollHunt.pdf>

Maxwell, K. (2010). Glamping. V *Macmillian dictionary*. <http://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/glamping.html>

Peroša, A. (2023). Analiza poslovne priložnosti izgradnje prestižnega glampinga v Kopru [Neobjavljeno magistrsko delo]. Univerza v Ljubljani.

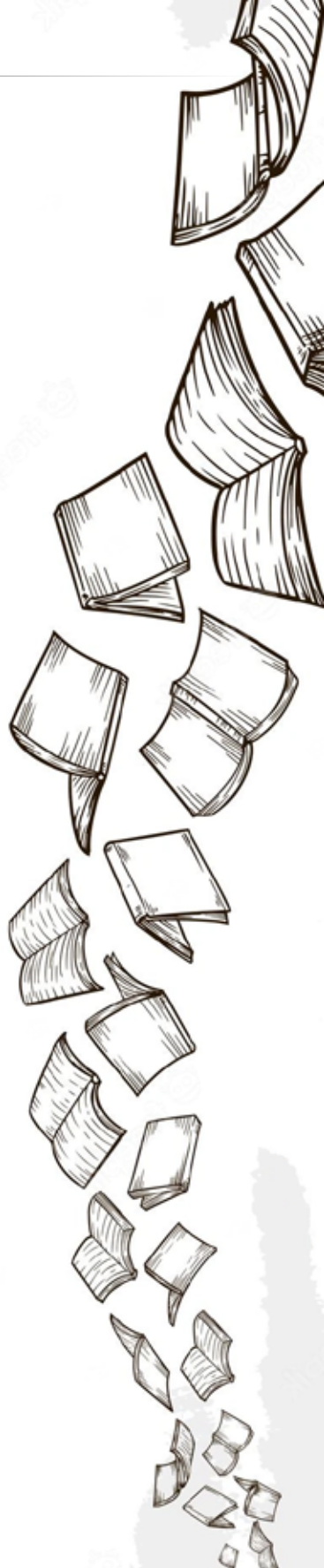
Quality Unearthed (2018). A brief history of glamping. <https://www.qualityunearthed.co.uk/blog/history-glamping>

Rogelja, T. (2019). Razvoj poslovnega načrta za turistični produkt Kraški zeliščni glamping : magistrsko delo [Neobjavljeno magistrsko delo]. Univerza na Primorskem.

Šuligoj, M. (2015). Nekatere ključne okoliščine (preteklega) razvoja turizma v Istri. V M. Šuligoj (ur.), Retrospektiva turizma Istre (str. 17–37). Založba Univerze na Primorskem.

What is glamping. (b. l.). Glamping Hub. <http://glampinghub.com/WhyGlamp/>

Urška Ličen

Sem vesela, pozitivno naravnana oseba, ki najraje svoj prosti čas preživlja obkrožena z naravo. Rada imam potovanja, morje in različne športne aktivnosti. Po izobrazbi sem kineziologinja in skušam tudi ostalim čimbolj približati aktiven življenjski slog.

Dr. Matej Plevnik

je docent na Fakulteti za vede o zdravju Univerze na Primorskem ter prodekan za kakovost za področje aplikativne kineziologije.

Dr. Miha Lesjak

Dr. Miha Lesjak je izredni profesor za področje poslovno organizacijskih znanosti v turizmu na Univerzi na Primorskem, Fakulteti za turistične študije Portorož Turistica. Njegova aktualna raziskovalna področja so športni turizem, trajnostne športne prireditve in destinacijski management.

**AKTIVNOSTI URBANEGA GLAMPINGA
V SLOVENSKI ISTRI**

